

Verbonden Partijen

Gemeente Sliedrecht

Beeldvormende raadsvergadering
30 mei 2022

Agenda

1. Algemene introductie verbonden partijen
2. Toelichting op vernieuwde Nota verbonden Partijen
3. Toelichting concept zienswijzen op jaarrekeningen 2021 en begrotingen 2023 van de GR'en.

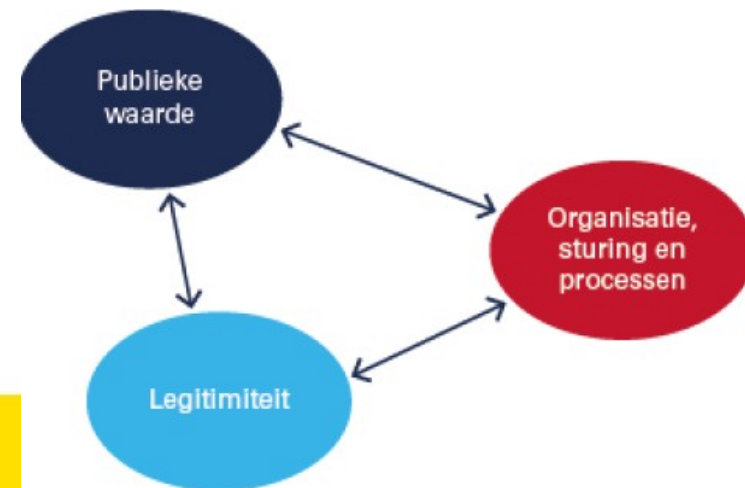
1. Introductie verbonden partijen

1. Waarom samenwerken?
2. Hoe samenwerken?
3. Verbonden partijen Sliedrecht

Waarom samenwerken?

- Wettelijk verplicht (Veiligheidsregio, Omgevingsdienst, DG&J).
- Er zijn gemeentegrensoverstijgende belangen en doelen die om samenwerking vragen.
- Efficiënter en effectiever voor de uitvoering van onze (wettelijke) taken.
- Bundelen van specialistische kennis.

Hoe samenwerken?

Informele of formele samenwerking

- Afstemming (convenant), netwerk constructie (overheid of instelling doet taak voor ander) of zelfstandige entiteit?
- Publiekrechtelijk, privaatrechtelijk of combinatie?

Overheidssamenwerking vastgelegd in Wet gemeenschappelijke regelingen Verbonden partij: bestuurlijk èn financieel belang

GR: Bestuur & inwonerbijdrage.

Deelneming: Aandeelhouder & aandelen/dividend

Slechts 1 belang?

Wel samenwerking-partner \neq verbonden partij (maar een strategische alliantie, subsidierelatie, maatschappelijke partner)

Hoe samenwerken?

Inhoud stuurt de vorm, het schaalniveau (met wie) en de wijze van sturing (incl. overdragen bevoegdheden)

- Mandaat: verlengd lokaal bestuur (lokale belang gaat op in gezamenlijk regionale belang, besluitvorming wel lokaal)
- Delegatie: verlegd lokaal bestuur (besluitvorming ligt elders, gezamenlijk regionale belang gaat boven lokale belang)

Effect samenwerken via verbonden partij

- + Beoogde publieke meerwaarde (betere doelrealisatie, efficiency, etc.) via gezamenlijkheid
- Verminderde invloed en meer afhankelijkheid: minder directe sturing
- Mogelijk tegengestelde belangen:
 - vanuit onszelf want dubbele pet: we zijn eigenaar én opdrachtgever
 - en zitten alle eigenaren op één lijn?

Drechtsteden

Domein (in nieuwe situatie)

Vormen

Rol raden

Ruimtelijk-economisch

Energie, bereikbaarheid,
wonen en werken
(Groeiagenda)

Meervoudig lokaal

Beleid én uitvoering van
groeiagenda ligt lokaal.
Afspraken over organisatie,
P&C en financiën zijn
geregeld in een SOK.

Raad bevoegd gezag

Raden stellen jaarlijks
uitvoeringsprogramma vast
(Opgavebladen). Vertaling in
eigen begroting. Optie om als
raad gewenste initiatieven te
agenderen bij college.

≠ verbonden partij

Bedrijfsvoering

'PIOFACH'-taken, belastingen,
onderzoeks-bureau, etc.

Service-gemeente

Afspraken via DVO over
dienstverleningspakket dat
Dordrecht levert (taken,
kwaliteit, geld en looptijd).

Raad bevoegd gezag

Stelt kaders via lokaal
beleid en lokale P&C.
College mandateert via DV
taken aan service-
gemeente.

≠ verbonden partij

Sociaal

O.a. WMO, Participatiewet,
inkomensondersteuning.

'Klassieke GR'

Uitvoeringstaken
gemandateerd aan AB.
Afspraken geregeld in GR
tekst. Beleidsvoorbereiding
GR, vaststellen lokaal.

Raad bevoegd gezag

Stelt beleid en
verordeningen vast.
Zienswijze op begroting.

= verbonden partij

Smart Delta en service-gemeente: overeenkomst op grond van 'Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten' (lichte GR)

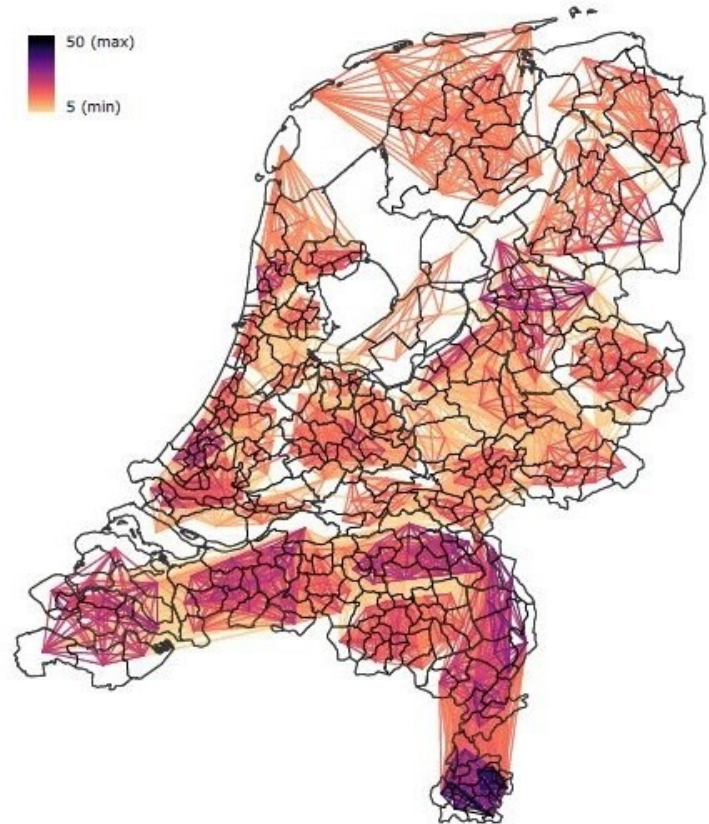
Landelijke trends

Stijging aantal overheidssamenwerkingen:
democratische legitimiteit vraagstukken

Stijging multi-level-samenwerkingen:

- Lagere en hogere overheden en overheden met commerciële-dienstverleners, wooncorporaties, zorg-, welzijn-, onderwijs- en cultuurinstellingen.
- Diverse schaalniveaus en vaak verschil samenwerking sociaal domein (ketens) en ruimtelijk-economisch domein (netwerken)

Bestuurlijk Regionale Ecosystemen, aantal samenwerkingsverbanden tussen gemeenten

Rol van de raad

Sturing (kaderstelling) en toetsing (controle)

- Via eigen gemeentelijke begroting, jaarrekening en beleidsplannen
- Via die van de verbonden partij:
 - Kaders afspreken met;
 - 'Opdracht' meegeven aan uw vertegenwoordiger in bestuur/ aandeelhoudersvergadering;
 - Beoordelen stukken GR-en
(toets past e.e.a. binnen gestelde kaders? Zo niet uiten zienswijze of bijstellen kaders regeling).
- Bij private partijen draait het om de checks & balances (evenwicht)
- Bij informele netwerksamenwerking: betrouwbare partners, zelfde doel?

Samenwerking draait om sturing op afstand!

Governance & Sturing

Waarborgen van de wijze van sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht op de verbonden partij

Legitimiteit i.r.t. publieke waarde:

Toepassen van sturing vanuit inhoud met juiste rol en afweging (voor ons en voor verbonden partij)

Hoe strategischer de samenwerking, hoe meer bestuurlijke aandacht:

U kunt als raad partijen uitnodigen voor periodiek gesprek

Balans tussen control-reflex en (blind) vertrouwen:

Gaat om juiste mix van aanwenden invloed, behalen resultaten (beleid/ voordelen) en indammen risico's!

Verbonden Partijen Sliedrecht

Gemeenschappelijke regelingen	Deelnemingen
GR Sociaal	Bank Nederlandse Gemeenten
Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	Oasen
Dienst Gezondheid en Jeugd (inclusief SOJ en GGD)	Stedin
Drechtwerk	ROM-D
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Merwede Lingelijn B.V.
Gevudo	

*Soms zitten we via een verbonden partij in een andere verbonden partij
(Via GR Gevudo in HVC en via GR Sociaal in Stroomlijn BV)*

Uitgangspunten

- **Voorstel/Project vereist een structurele extra bijdrage**

Zienswijzeprocedure inclusief zorgvuldige onderbouwing.

De weerstandscapaciteit wordt bij de gemeenten aangehouden.

Positieve resultaat: bedrag vloeit terug naar de eigenaren (rekening houdend weerstandsreserve GR).

Activiteiten

- Paragraaf Verbonden partijen in P&C documenten
- Zienswijze begrotingen (en jaarrekening) GR-en: mei/juni
- Zienswijze op andere kaderstellende besluiten
- Optie tot (periodiek) gesprek raad met een verbonden partij
- Eventueel gesprek raad en college/pfh-er inzake GR sturing
- Nota Verbonden Partijen

2. Nota Verbonden Partijen

- Doel van een Nota Verbonden Partijen
- Waarom nu actualiseren?
- Belangrijkste wijzigingen t.o.v. versie uit 2017

Doel

Er valt wat te kiezen als het gaat om samenwerking:

- Welke meerwaarde heeft het? Willen we het wel/niet?
- En zo ja, in welke vorm, met wie, op welke thema's, etc.

Het is daarom belangrijk om duidelijke kaders voor de keuzeprocessen op te stellen:

- Aangaan samenwerking
- Sturing, handelen tijdens
- Evaluatie

De Nota VP worden deze kaders via uitgangspunten en werkafspraken vastgelegd.

Actualisatie

Huidige Nota VP dateert uit 2017

- Afgesproken om iedere 4 jaar te vernieuwen.
- Een aangepaste Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) treedt per 1 juli 2022 in werking.
- VNG heeft enkele aanvullende instrumenten aangereikt om sturing en grip te versterken.

Door nu te actualiseren (na 5 jaar) is de aanpassing van de Wgr direct verwerkt.

Aanpassing Wgr

Versterking democratische legitimiteit en politieke verantwoording bij gemeentelijke samenwerking

- De mogelijkheden voor het indienen van zienswijzen is verruimd (op het aangaan van een GR én op bepaalde besluiten die een GR neemt).
- Raadsleden kunnen een gemeenschappelijke adviescommissie instellen.
- Meer opties om (verplichte) afspraken te maken over controle en evaluatie van het functioneren van de regeling
- Voorschriften voor het maken van scherpere afspraken vooraf over de (financiële) gevolgen van een eventuele uittreding.

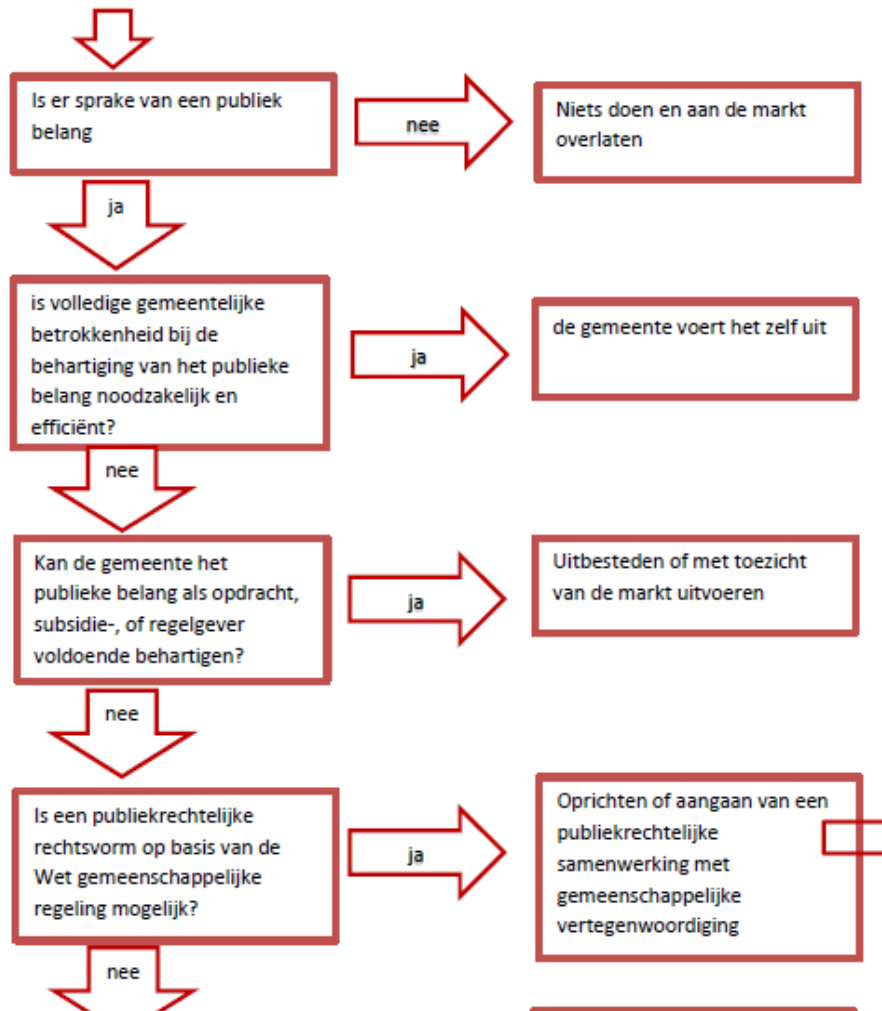
Sliedrechtse aanpak (Nota VP 2017)

- Gezamenlijke uitvoering van overheidstaken is aan de orde wanneer problematiek een regionaal schaalniveau heeft en in samenhang moet worden aangepakt.
- Onderzoek bij nieuwe samenwerkingsverbanden standaard in hoeverre een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie mogelijk is.
- Uitvoering via de markt kan wanneer dit langdurig betere kwaliteit of efficiency oplevert (aanbesteding/subsidies)

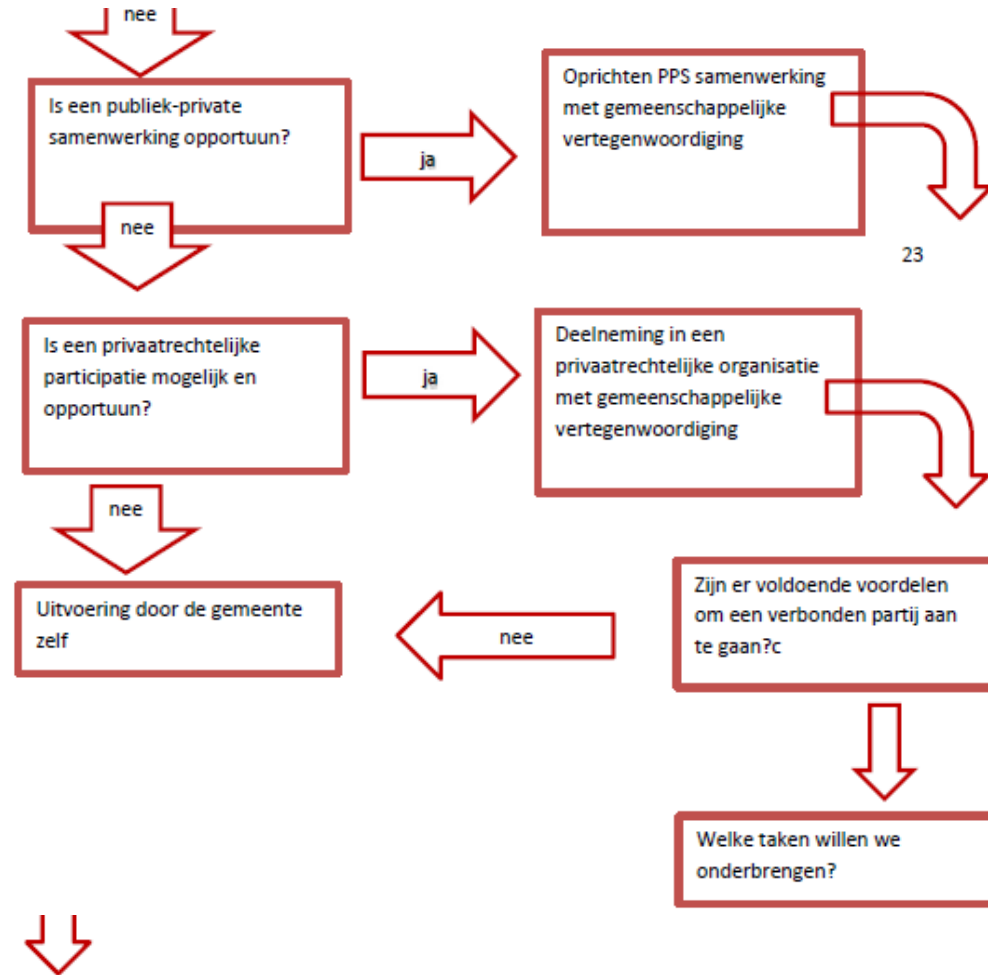
Deze aanpak is nu verder uitgewerkt via een afwegingskader.

Beschrijving doel

Nota VP

Toezicht en sturing

Profiel per GR inclusief toezichtarrangement.

- Specifiek en gedifferentieerd sturen. Niet iedere verbonden partij is immers hetzelfde.
- Op basis van inhoudelijke doelen, financiën, risico's, etc.
- Dynamisch: via een af te spreken cyclus steeds actualiseren.
- Nuttig voor ambtelijke organisatie, college en raad in de sturing op GR'en.

Werkafpraak: college werkt dit uit en legt ter informatie terug aan de raad.

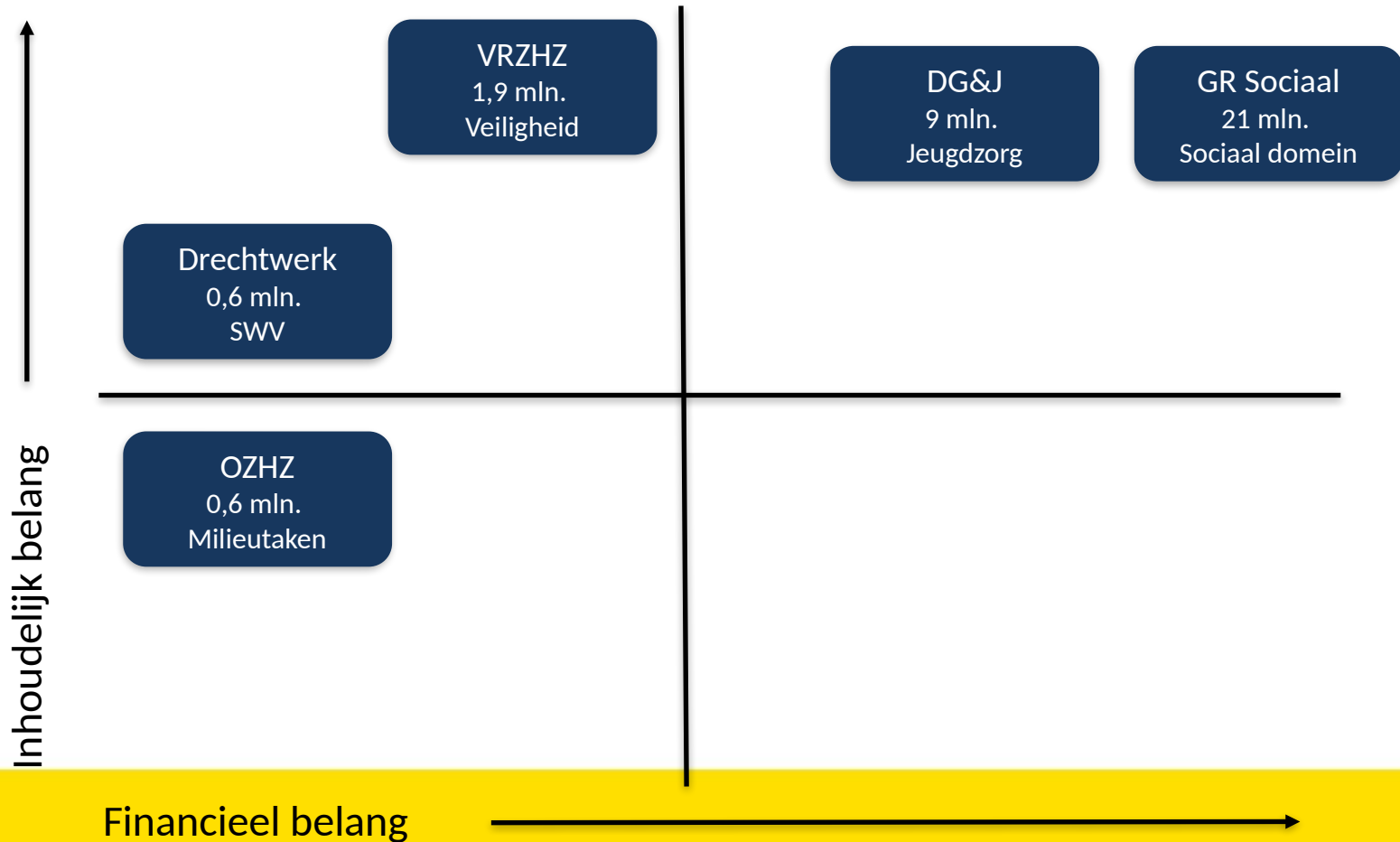

Toezicht en sturing

Risicogericht toezicht

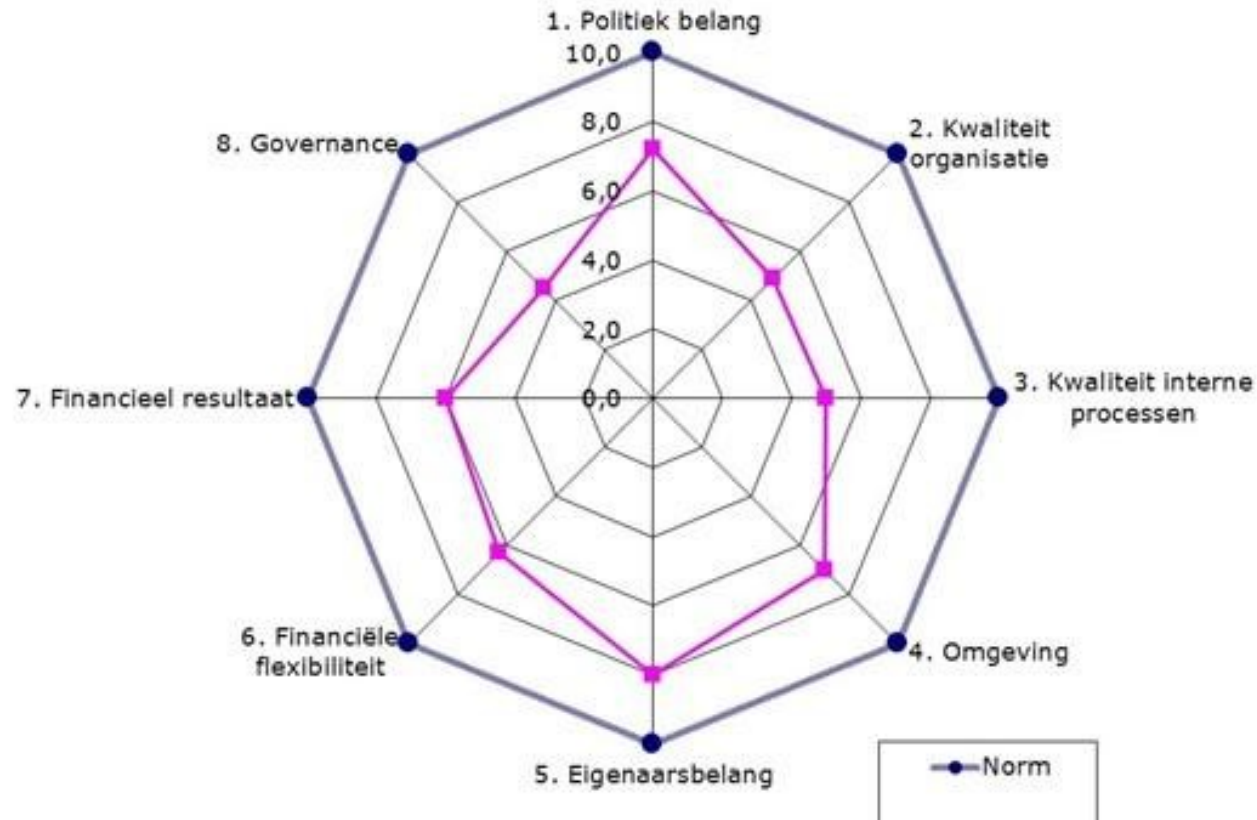
Toezicht en sturing

Toezicht en sturing

Risk Control Chart Verbonden Partij Zonder Naam

3. Zienswijzen jaarrekeningen & begrotingen 2023

1. Waar moet je op letten?
2. Hoofdpunten per GR
3. Samenvatting financiën & risico's.

Waar moet je op letten?

- Inhoudelijke verantwoording op beleidsprogramma's (wat is er bereikt?)
- Financieel resultaat
- Weerstandsvermogen en risico's
- Afwijkingen t.o.v. begroting (financieel en inhoudelijk) en zijn die structureel of incidenteel?

Waar moet je op letten?

- Inhoudelijke toelichting op beleidsprogramma's (wat willen we bereiken?)
- Nieuwe beleidsvoorstellen
- Is de begroting sluitend? Waar zitten afwijkingen t.o.v. vorige begroting?
- Meerjarenperspectief
- Risico's en beheersmaatregelen

Gemeente
Sliedrecht

Hoofdpunten per GR

Jaarrekening

- **Financieel resultaat:** € 3.482.000 positief (voorlopige resultaat, excl. WMO en TOZO)
- **Resultaat voor bestemming:** € 446.000 positief
- **Resultaat bepalende onderdelen:** € 3.036.000 positief*
- **Resultaat Sliedrecht:** € 45.000 positief

**Dit is met name het gevolg door het (tijdelijk en meermaals) stil leggen van instrumenten en initiatieven zoals Perspct.*

Inhoud 2021

- **Corona:**
 - SDD □ TOZO en NOW regeling
 - Doorzetten reguliere dienstverlening waar mogelijk
- **Inzet toeslagenaffaire**
- **Transitie naar GR Sociaal.**
- **Toename bijstandsdossiers en WMO gebruik**

Begroting 2023

Inkomensondersteuning
Arbeidsparticipatie
WMO

- Meerjarenraming: aanzienlijke kostenstijgingen in 2025 (0,4 mln.) en 2026 (0,8 mln.) worden in de bandbreedte/risicoprofiel opgenomen.
- Begroting met een financiële bandbreedte van -2%/+2% biedt ruimte om lokaal integrale afwegingen te maken.

Dit perspectief toont aan dat de urgentie om maatregelen te treffen hoog is. Via de reguliere dienstverlening, maar ook met extra investeringen d.m.v. lokaal maatwerk.

Specifieke aandacht hebben wij voor:

- De ontwikkeling van ons bijstandsbestand.
- Schuldhulpverlening
- Bijdrageverordening.
- Beoogd samengaan GR Drechtwerk en GR Sociaal inclusief de financiële invlechting.

Jaarrekening

- **Financieel resultaat:**
 - € 667.000 positief
 - ± € 86.000 voordeel voor Sliedrecht

Aantal inhoudelijke hoofdpunten in 2020:

- Aanpak corona / maatregelen om veilig te kunnen werken.
- Goede bedrijfsresultaten

DW Actief
DW Groen
Extra corona subsidie

GR Drechtwerk

Begroting 2023

- **Neerwaartse bijstelling meerjarenperspectief**
- **(Financiële) invlechting GR Drechtwerk en GR Sociaal**
- **Aanpak lening Confed B.V.**

GR Omgevingsdienst ZHZ

Jaarrekening

- **Financieel resultaat:** € 267.000 positief
 - Weerstandsvermogen (47k)
 - Extra naar weerstandsvermogen i.v.m. inflatie/onzekerheden (220k)
 - Terug naar gemeenten (0k)

Zienswijze: noodzaak extra weerstandsvermogen beter motiveren.

Aantal inhoudelijke hoofdpunten in 2021:

- Datagericht werken: aanpak milieuschade en -criminaliteit
- Voorbereiding op Energietransitie, Omgevingswet / Wet kwaliteitsborging van Gebouwen.

GR Omgevingsdienst ZHZ

Begroting 2023

- Financiële impact Omgevingswet nog altijd onzeker
- Overdracht bodemtaken naar gemeenten

Niet kostendekkend vanuit Rijk/Provincie. Extra bijdrage nodig van 50k. Lobby urgent.

GR Veiligheidsregio ZHZ

Jaarrekening

- **Financieel resultaat:** € 1.9 mln. negatief.
Dekking via reserve transitievergoeding.

Aantal inhoudelijke hoofdpunten in 2021:

- Nog altijd belangrijke rol in aanpak coronacrisis.
- Beleidsplan 2022-2025

Zes sporen:

1. Acteren op risicobeeld
2. Risico- en crisisbeheerings
3. Brandweezorg
4. Informatie gestuurd werken
5. Omgevingsgericht / zelfredzaamheid
6. Wenbaar en duurzame organisatie

GR Veiligheidsregio ZHZ

Begroting 2023

- Financieel perspectief: structurele verhoging begroting is noodzakelijk om kwaliteit veiligheidszorg te borgen.

- 5HL reserve uitgeput.
- Bijhorende taakstelling van € 1,5 mln. bijna volbracht -> verder bezuinigen geen optie.
- CAO- en bedrijfskosten stijgen.
- Exogene ontwikkelingen zoals Omgevingswet
- Middelen nodig om beleidsplan 22-25 uit te voeren.

- Incidentele bijdrage € 114.000 over 2022
- Structurele bijdrage € 119.000 vanaf 2023

GR Veiligheidsregio ZHZ

Begroting 2023

- Financiële schaarste bij VRZHZ én gemeenten

Meerwaarde en noodzakelijkheid
nieuwe initiatieven moet
volstrekt helder zijn.

- Boven-regionale samenwerking op crisis
beheersing ✓
- Nieuwe kazerne Sliedrecht ✓
- MICC ✓
- Risk Factory X

GR Dienst Gezondheid & Jeugd

Jaarrekening

- **Financieel resultaat:**

DG&J: neutraal

SOJ: € 6.2 mln. negatief t.o.v. 1^e Burap.

Grote verschillen gemeenten. Sliedrecht voordeel van € 150.000

Aandacht voor prognosticeren.

Aantal inhoudelijke hoofdpunten in 2021:

- 2021 in teken van Coronacrisis
- Diverse inhoudelijke projecten/initiatieven (Veilig Thuis, Meldpunt Zorg & Overlast, Samen voor gezond, PFAS, crisisinterventies, etc.)

GR Dienst Gezondheid & Jeugd

Begroting 2023

- Forse kostenstijging in ontwerpbegroting. Bijdrage Sliedrecht naar € 8.8 mln. AB biedt optie van een 'realistisch tegemoed'.

- Jaarcijfers 2021: prognose beperkt betrouwbaar
- Uitgangspunt SLD: geen volumegroei in 2022
- SLD houdt vast aan huidige taakstelling die niet verwerkt is in ontwerp-begroting

- Geen volumegroei: - € 557.000
- Taakstelling: - € 403.000 (lokaal reserveren voor het geval dat)

Bijdrage SLD beperken tot € 7,9 mln.

Overig

Meldpunt Zorg & Overlast en Veilig Thuis: extra inzet geraamd (0,7 mln).

GR Gevudo

- **Rol HVC in energietransitie**

Ruimte bieden om haar rol in de energietransitie te verstevigen, terwijl vinger aan de pols wordt gehouden m.b.t. de financiële investeringen en risico's die dat met zich mee brengt.

- **Garantstellingsprovisie**

Nieuwe aandeelhouders □ belang Gevudo wat afgenomen.
Provisie daalt met circa € 10.000 naar € 53.000

Meerjarenperspectief

GR	2023	2024	2025	2026
<i>I. Dienst Gezondheid & Jeugd</i>	- 620	- 794	- 998	- 1.747
<i>II. Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid</i>	- 119	- 119	- 119	- 119
<i>III. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid</i>	- 52	- 52	- 52	- 52
<i>IV. GR Sociaal</i>	+ 117	+ 12	- 395	- 757
<i>V. Drechtwerk</i>	+ 22	+ 51	+ 63	+ 57
<i>VI. Gevudo</i>	- 10	- 10	- 10	- 10

Meerjarenperspectief GR'en verwerkt in Kaderbrief 2023 Sliedrecht.

Aandachtspunten

- GR Sociaal: 2023 past in lokaal budget. Kostengroei 2024 en 2025 verwerkt in bandbreedte/risicoprofiel
- DG&J: fors oplopende kosten die wat ingeperkt zijn door 'tegenbod'. 0,4 mln. als extra reserve opgenomen in

Overzicht belangrijkste risico's.

GR Drechtsteden

- ✓ Stijgende kosten sociaal domein.
- ✓ Met name volume- en prijsstijging WMO (o.a. vergrijzing) + mogelijke gevolgen corona voor inkomensondersteuning.
- ✓ Bandbreedte ramingen.

GR Drechtwerk

- ✓ Risico op de uitstaande lening Confed B.V.

GR Omgevingsdienst ZHZ

- ✓ Extra bodemtaken gemeenten en OZHZ i.r.t. Rijksbijdrage
- ✓ Kosten Omgevingswet niet helder

GR Veiligheidsregio ZHZ

- ✓ Europese deeltijdrichtlijn.

GR DG&J

- ✓ Oplopende kosten jeugdzorg / financiering Rijk

Gemeente
Sliedrecht

Tot slot

Korte toelichting op de vertaling
naar de zienswijzebrieven.